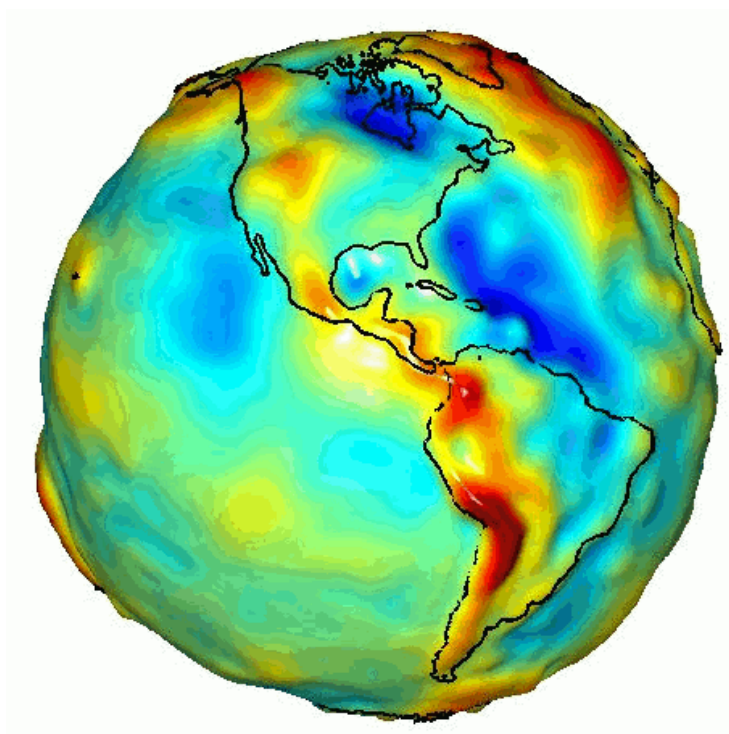

Základní škola a Mateřská škola Buchlovice

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„POZNÁVÁME SVĚT“

Vypracovala Zdenka Andrýsková a pedagogický kolektiv

ŠVP byl projednán na pedagogické radě dne 27.8.2015

Platnost dokumentu od 1.9.2015

Aktualizace k 1.10.2019 (projednáno na pedagogické radě 28.8.2019)

Aktualizace k 1.9.2020 (projednáno na pedagogické radě 24.8.2020)

Aktualizace k 1.9.2021 (projednáno na pedagogické radě 30.8.2021)

1. Identifikační údaje mateřské školy

Název školy: Základní a mateřská škola Buchlovice

Adresa školy: Komenského 483, 687 08 Buchlovice

IČ: 46 956 981

Telefon: 572 595 292

E- mail: ms@zsbuchlovice.cz

www. www.zsbuchlovice.cz

Právní forma: příspěvková organizace

Zařazení do sítě škol: 1. 1. 2003

Název zřizovatele: Městys Buchlovice

Součásti školy podle Rozhodnutí o zařazení do sítě a jejich kapacity:

1. Mateřská škola	kapacita 81 dětí	IZO 107 612 992
2. Základní škola	kapacita 260 žáků	IZO 046 956 981
3. Školní družina	kapacita 90 žáků	IZO 119 100 312
4. Školní klub	kapacita – neuvádí se	IZO 173 101 321
5. Školní jídelna	kapacita 400 žáků	IZO 103 267 778
6. Školní jídelna – výdejna	kapacita 100 dětí	IZO 103 279 466

Ředitelka školy: **Mgr. Kateřina Lesová**

Provoz mateřské školy: 6.15 – 16.15 hod.

Obsazení tříd:

1.třída KUŘÁTKA - homogenní skupina dětí, 2 učitelky

2.třída BERUŠKY - homogenní skupina dětí, 2 učitelky

3.třída SLUNÍČKA - homogenní skupina dětí, 2 učitelky

Hlavní činnost školy: vzdělávání předškolních dětí

2. Charakteristika mateřské školy

První zmínka o mateřském školství v naší obci pochází z roku 1917, kdy byla zřízena první soukromá škola na náklady tehdejší hraběnky Ferdinandy Berchtoldové. Nová budova byla zbudována v sedmdesátých letech a slavnostně otevřena 14. 12. 1973. Mateřská škola se nachází v klidné části Městysu Buchlovice, v blízkosti jeho centra. Je obklopena rodinnou zástavbou a hojností zeleně. Budova školy je na mírném svahu, z horní strany je zahrada vybavena moderními herními prvky pro děti, z dolní strany byla na jaře 2015 nově zrekonstruovaná zahrada v přírodním stylu, která se stala další „učebnou“ pro děti. Hlavní vchod do jednopatrové budovy MŠ je situován ze spodní strany z ulice Suchý řádek. Mateřská škola je trojtřídní. V přízemí budovy se nachází prostory 1. třídy, školní jídelna s výdejnou stravou a nově vybudovaný logopedický kabinet.

V patře budovy najdeme 2. a 3. třídu, sborovnu, kabinet pomůcek a kancelář MŠ.

Budova školy je světlá a prostorná. Třídy a herny jsou velké, umývárny a WC prošly nedávnou rekonstrukcí, jsou vybaveny vzduchotechnikou. Ke každé třídě je přilehlá šatna a sklad pro úklid lehátek a lůžkovin.

Jídelna je dostatečně prostorná a umožňuje stravování všech dětí v mateřské škole, které se zde vystřídají na svačinky a oběd.

V naší mateřské škole jsou vzdělávány děti od 2 zpravidla do 6 let. Pracujeme i s dětmi staršími, s odloženou školní docházkou.

V mateřské škole jsou všechny třídy od 1. 9. 2019 homogenní. Ve třídě Kuřátek jsou děti nejmladší, ve věku 2,5 - 4 let. Do třídy Berušek dochází děti od 4 - 5 let. Ve třídě Sluníček jsou děti nejstarší 5 - 6 leté a děti s odloženou školní docházkou. Vzdělávání nejstarších dětí je již zaměřeno na přípravu a vstup do ZŠ.

Ve všech třídách vytváříme prostředí, ve kterém děti učíme vzájemné ohleduplnosti, vstřícnosti, sociálnímu cítění i snaze dosáhnout co nejlepších výsledků. Veškeré činnosti a aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, zároveň však respektujeme i možnost neúčastnit se společných činností a vycházíme z potřeb a zájmu dítěte.

Učitelky sledují potřeby jednotlivých dětí a mají snahu rodiče informovat o individuálních pokrocích v rozvoji i učení.

V mateřské škole podporujeme rodinnou výchovu a snažíme se rodičům pomáhat v péči o jejich dítě.

Ve vztazích pedagog – rodič se snažíme, aby panovala oboustranná důvěra, otevřenost a vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.

Rodičům a dětem nabízíme:

- předadaptační režim – odpolední „Hrátky rodičů s dětmi v MŠ“
(maminky na MD a děti, které půjdou po zápise do MŠ)
- adaptační režim – v září, rodič s dítětem v MŠ
- společné akce s rodiči

- individuální i skupinovou logopedickou péči
- předplavecký výcvik – Aguapark Uh.Hradiště
- program pro předškoláky - odpoledne
- kroužek - keramiky
- školu v přírodě
- odpolední tvoření – individuální práce s dětmi, které po relaxaci nespinkají

Spolupracujeme s odborníky:

- PPP Uh.Hradiště
- SPC Uh.Hradiště - logopedie

Zajišťujeme individuální péči pro děti:

- s odloženou školní docházkou
- s vadami řeči
- se speciálními vzdělávacími potřebami
- nadané
- děti 2 – 3 leté

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1. Věcné vybavení

Každá jednotlivá třída je vždy laděna do určité barvy.

1. třída Kuřátka – žlutá barva
2. třída Berušky – červená barva
3. třída Sluníčka – zelená barva

Ve všech třídách je zakoupený nový nábytek, vyrobený na míru.

Vybavení tříd pomůckami, hračkami, náčiním i doplňky odpovídá počtu dětí ve třídách i jejich věku a je průběžně doplňováno a obnovováno. Všechny hračky a pomůcky pro děti jsou umístěny tak, aby děti měly o hračkách přehled, vyznaly se v jejich umístění a mohly si je samostatně brát a ukládat zpět na své místo. Učitelky plně využívají při výchovné práci všech pomůcek. Nábytek ve třídách je rozmístěn do řady hracích koutů, které poskytují dětem soukromí a větší možnost výběru činností.

Třidu Kuřátek postupně vybavujeme hračkami a didaktickými pomůckami vhodnými pro děti mladší 3 let. Prostředí třídy bylo upraveno tak, aby poskytovalo dětem dostatek volného prostoru pro pohyb i hru. Klidový koutek umožňuje dětem odpočinek v průběhu celého dne. Mateřská škola je vyzdobena pouze vlastními pracemi dětí.

Zahrada v horní části je prostorově rozsáhlá a vybavená tak, aby poskytovala dostatečné možnosti k rozvoji pohybových aktivit dětí. V zahradě je dostatečné množství průlezek, dvě pískoviště, domečky a pergola.

V roce 2015 byla dětem předána nová zahrada v přírodním stylu, která nabízí nové prvky v oblasti environmentální výchovy. Děti zde mohou rozvíjet nejen své pohybové dovednosti, ale zahrada poskytuje také centra k rozvoji pracovních dovedností dětí. Zahrada je využívána k výchovně vzdělávací práci s dětmi po celý školní rok.

3.2. Životospráva

V mateřské škole se nachází výdejna jídla. Strava je do MŠ dovážena autem ze školní jídelny v budově základní školy. Jídelníček je sestavován vedoucí školní jídelny a hlavní kuchařkou. Nabídka stravy je velmi pestrá a vyvážená. Dětem je nabízena strava podle zásad zdravé výživy. Je zachovávána vhodná skladba potravin. Mezi jídly je zachován tříhodinový interval. Děti nejsou do jídla nuceny a mají možnost si vždy přidat, co jim chutná. Je dodržován pitný režim. Děti si mohou vybrat čaj nebo vodu s citronem. Tekutiny jsou nabízeny v termónádobách, které udržují stálou teplotu.

Při stolování používáme prostírky vyrobené dětmi. Příborem jedí děti nejstarší, ale podle schopností a šikovnosti je příbor nabízen i dětem mladším. Děti si samy přinášejí svačinu i oběd od vydávacího okna, k dispozici jsou ubrousky. Ve třídě Sluníček – nejstarší děti, si natírají pomazánky na chleba nebo rohlík samy. Ovoce nabízíme dětem jako „druhou“ svačinku před odchodem na pobyt venku.

Jídelnu využívají na oběd a odpolední svačinu postupně všechny třídy.

Děti se mají v mateřské škole naučit správně stravovat a tento cíl se snažíme plnit vhodnou motivací.

3.3. Psychosociální a psychohygienické podmínky

Psychosociální podmínky patří mezi první priority a cíle MŠ. Usilujeme o spokojenost a jistotu dětí i dospělých. Pedagogové mají k dětem individuální přístup – ať se už jedná o věkové zvláštnosti dětí v jednotlivých třídách, či o nově příchozí děti, které se adaptují na prostředí mateřské školy.

Stále máme na mysli rovnocenné postavení dětí a snažíme se o vytlačení posměchu ze strany dětí. Již v tomto věku se snažíme potlačit a vysvětlit dětem pojem šikana, stejně jako jiné sociálně patologické jevy. Za naprosto nevhodné považujeme nevhodné komentáře, ironii a podceňování. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která je mu příjemná a navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Jednají s dítětem vstřícně, citlivě a nenásilně, dítě má možnost volby a samostatného rozhodování. Děti mají stanovená ve třídě jasná pravidla chování.

Denní režim je pružný, lze jej obměňovat podle potřeb a aktuální situace. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku podle počasí. Mají dostatek volného pohybu v interiéru MŠ i na školní zahradě.

Při odpoledním odpočinku děti do spaní nenutíme. Jeho doba je stanovena vždy s ohledem k věku dětí a individuálním potřebám.

Zvláštní pozornost je věnována dětem mladším tří let. Při výchově a vzdělávání je vždy přihlédnuto k jejich individuálním a věkovým zvláštnostem. Ve třídě vypomáhá s nejmladšími dětmi profesionální chuva.

Každý den se snažíme vytvořit prostředí důvěrného a ohleduplného vztahu mezi dospělým a dětmi. Dodržujeme potřebný řád tak, aby vyhovoval potřebám dětí, tj. jejich potřebě hry, pohybu a odpočinku.

3.4. Organizace

6.15 - 9.45	příchod dětí do MŠ, předávání učitelce do třídy spontánní zájmové aktivity individuální práce s dětmi pohybové aktivity hygiena, svačina individuální práce s dětmi s přiznanými podpůrnými opatřeními ranní komunitní kruh řízené činnosti zaměřené na výchovu a vzdělávání
9.45 - 11.30	příprava na pobyt venku pobyt venku, případně náhradní činnost
11.30 - 12.15	hygiena oběd
12.15 - 14.00	hygiena, čištění zoubků, příprava na odpočinek odpočinek respektující rozdílné potřeby dětí individuální práce s dětmi s přiznanými podpůrnými opatřeními
14.00 - 14.30	hygiena, svačina
14.30 - 16.00	odpolední zájmové činnosti dětí a aktivity řízené učitelkou, v případě hezkého počasí – hry na školní zahradě

Provoz mateřské školy odpovídá požadavkům rodičů od 6.15 – 16.15 hod. Denní režim je dostatečně pružný a dovoluje reagovat na aktuální potřeby či individuální požadavky dětí. V průběhu dne se střídají hry, pohybové aktivity, ranní cvičení, spontánní i řízené činnosti. Veškeré aktivity v průběhu dne na sebe navazují a vzájemně se prolínají. Děti pracují svým tempem.

Rozdělení třídy a herny (na hrací koutky), umožňuje dětem při hrách klid a soukromí. Preferujeme při hře dětí vlastní volbu. Starší děti jsou vedeny k pomoci mladšímu kamarádovi při hře, sebeobsluze nebo úklidu.

3.5. Řízení mateřské školy

- Mateřskou školu řídí ředitelka.
S organizačními záležitostmi vypomáhá vedoucí učitelka MŠ.
- Každý pracovník MŠ je seznámen se svými právy a povinnostmi, které jsou jasně vymezeny.
- Mezi všemi pracovníky a vedením zařízení je vytvářena atmosféra důvěry a

vzájemné otevřené komunikace, která funguje i ve vztahu k rodičům.

- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.
- Z výsledků evaluace jsou vyvozovány závěry pro další práci.
- Úzce spolupracujeme se školní jídelnou.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak i navenek.
- MŠ spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se ZŠ, které je součástí, popřípadě i jinými organizacemi v místě MŠ. Spolupracuje také s odborníky poskytující pomoc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

- V mateřské škole pracuje 6 učitelek.
- Každý den je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve všech třídách nejméně 2,5 hodiny.
- K nejmenším dětem máme k dispozici kvalifikovanou chůvu.
- Učitelky se řídí společenskými pravidly a zásadami výchovy.
- Učitelky mají zájem o další odborný růst, ředitelka, na základě finančních možností, vytváří podmínky pro systematické vzdělávání učitelek. Jednotlivé směny zaměstnanců jsou koncipovány tak, aby byla vždy zajištěna požadovaná pedagogická i nepedagogická péče všem dětem.
- O pořádek a čistotu mateřské školy pečují 2 paní uklízečky.

3.7. Spolupráce s rodinou a ostatními institucemi

Spolupráce s rodinou:

- Ve vztazích mezi učitelkami a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost a ochota spolupracovat.
- Učitelky sledují konkrétní potřeby dětí, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů. Projevili-li zájem, můžou spolurozhodovat při řešení vzniklých problémů
- Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost, jednají s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě.

Formy komunikace: verbální - individuální průběžná komunikace s rodiči
- společné schůzky s rodiči

neverbální - nástěnky v šatnách
- prezentace webové stránky MŠ

- články v místním zpravodaji

Spolupráce se ZŠ:

- Cílem naší spolupráce je vytvořit pro děti plynulý, přirozený a nestresující přechod do základní školy
- Návštěvy dětí MŠ prostředí ZŠ – 1. třídu
- Spolupráce s učitelkami 1. stupně ZŠ
- Výměna zkušeností
- Společná účast na programech pořádaných pro děti
- Mikulášské a čertí rojení
- Zahradní slavnost – loučení s předškoláky

Spolupráce s Domovem seniorů:

- Vánoční koledování
- Vystoupení ke Dni matek
- Neformální návštěvy Domova seniorů v průběhu školního roku

Spolupráce s organizacemi Městysu Buchlovice

- Vystoupení dětí na farmářském jarmarku
- Koledování při rozsvěcování vánočního stromu
- Návštěva výstavy ČSZ
- Beseda s myslivci, hasiči, policií
- Příspěvky do místního zpravodaje

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Cílem naší mateřské školy je vytvořit optimální podmínky pro všechny děti, přiměřené jejich předpokladům, schopnostem i zájmům.
- Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je učitelkami vypracován plán pedagogické podpory (PLPP), podkladem pro jeho vypracování je ŠVP „Poznáváme svět“.
- Vypracováním PLPP je snahou učitelek vhodná volba vzdělávacích metod a prostředků v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, maximální využití potenciálu každého dítěte.
- Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně (na základě doporučení ŠPZ) učitelky vypracovávají pro dané dítě individuální vzdělávací plán.
- Všechny učitelky se snaží o profesionální postoj - citlivostí a přiměřeností působit na rozvoj osobnosti dítěte – další vzdělávání.

- Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je ve třídě menší počet dětí.
- Pro dítě zdravotně postižené - bezbariérový přístup do budovy MŠ.
- Učitelky ze třídy velmi úzce spolupracují s rodinou dítěte, domlouvají se na dalším společném a jednotném působení na dítě.
- Citlivou komunikací a informovaností ostatních dětí i rodičů ve třídě se MŠ snaží o vytvoření podmínek co nejlepšího přijetí dítěte v kolektivu.
- Mateřská škola při vzdělávání dítěte působí také jako poradenský servis pro rodiče (doporučení PPP, spolupráce s dětským psychiatrem, aj. specializovanými pracovišti).
- Snahou naší mateřské školy je zajištění kvalitního, erudovaného asistenta pedagoga.
- Dle finančních možností školy jsou dokupovány vhodné hračky a didaktické pomůcky.
- Pro **děti se špatnou výslovností** je zabezpečena logopedická péče formou individuální nebo skupinové práce v logopedickém kroužku. Na škole pracují dvě logopedické asistentky. Na začátku školního roku je provedena u dětí depistáž výslovnosti, na jejichž základě jsou pak zařazeny buď do individuální práce na škole, nebo jsou rodičům, u jejichž dětí byla zjištěna vada výslovnosti více hlásek, doporučeny logopedické poradny v Uh. Hradišti. S dětmi se pracuje pravidelně. Mateřská škola má dobře vybavenou logopedickou učebnu. Rodiče jsou vždy velmi podrobně informováni o způsobu nácviku a procvičování dané hlásky. Rodičům tak poskytujeme praktické metodické vedení i poradenský servis. Garantem naší logopedické péče na škole je Mgr. Iva Chudobová, logopedka SPC Brno, pobočky Uh. Hradiště, která navštěvuje naši mateřskou školu 1x ročně.
- Na základě žádosti rodičů, vyšetření PPP a dětského lékaře je možné odložit dětem nástup do 1. ročníku ZŠ. Učitelky v tomto případě velmi úzce spolupracují s rodiči dítěte.

3.9. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Pokud se mezi dětmi v mateřské škole vyskytnou i děti – cizinci, s nedostatečnou znalostí českého jazyka, MŠ poskytuje jazykovou přípravu pro tyto děti tak, aby jim usnadnila a zajistila plynulý přechod do základního vzdělávání. Cílem naší mateřské školy je, aby děti po odchodu do 1. třídy ZŠ měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které by jim umožnily zapojit se do běžné výuky na základní škole a dosáhnout tak školního úspěchu.

Jazyková příprava je zajišťována:

- Při počtu dětí 1 – 3, které mají nedostatečnou znalost českého jazyka, se provádí individuální jazyková podpora v rámci běžných individuálních činností. Učitelka má vždy na zřeteli, že se ve třídě vzdělávají děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka a přizpůsobí této skutečnosti metody i formy výchovně vzdělávací práce.
- Při počtu alespoň 4 dětí v povinném předškolním vzdělávání, se pracuje s dětmi ve skupině. Toto vzdělávání je bezplatné a je rozděleno (dle potřeby) do 2 i více

bloků. Časová dotace na toto vzdělávání je 1 hodina týdně. S dětmi pracují logopedické asistentky.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Pokud dítě vykazuje známky nadání, mateřská škola usiluje o to, aby se mohlo dále rozvíjet a uplatnit.

- Učitelky úzce spolupracují s rodiči dítěte.
- MŠ spolupracuje se specializovanými pracovišti – ŠPZ.
- Snažíme se o individuální přístup k dítěti.
- Zajištění vhodných pomůcek pro další rozvoj potenciálu dítěte.

3.11. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Zvláštní pozornost je věnována dětem mladším tří let. Při výchově a vzdělávání je vždy přihlédnuto k jejich individuálním a věkovým zvláštnostem. Co nejcitlivěji přistupujeme k těmto dětem v oblasti hygieny (pleny) při odpoledním odpočinku. Třída Kuřátek je vybavena matrací na přebalování, děti si mohou nosit do MŠ dudlík, na který jsou zvyklé, aby zbytečně nedocházelo ke stresovým situacím. Ve třídě je pro děti koutek na krátkodobý odpočinek v průběhu dne. Na WC byl zabudován podstavec pod WC, pro lepší bezpečnost a jistotu nejmenších dětí. Režim dne je přizpůsobován dětem (rychlá unavitelnost, střídání činností - krátká soustředěnost). Všechny učitelky jsou vedeny k uplatňování laskavého, ale důsledného přístupu. Velmi úzce spolupracujeme s rodiči, abychom navázaly na zvyklosti, které si děti přinesly z domova. Dětem je umožněno nosit si do MŠ své oblíbené hračky, které jim připomínají domov a pomáhají nám lépe navodit pocit bezpečí a jistoty. Pro lepší adaptaci dětí na prostředí MŠ nabízíme rodičům „Hrátky“. Děti se v doprovodu rodičů seznamují nejen s personálem mateřské školy, ale nenásilnou činností v podobě her, zpěvu s pohybem, výtvarnými činnostmi se seznamují s ostatními kamarády a prostředím MŠ. V září mohou rodiče strávit s dětmi v mateřské škole určitou část dne a přispět tak k lepší adaptaci svého dítěte.

Pro zabezpečení kvalitní péče při vzdělávání dětí ve věku 2 – 3 let naše MŠ zajišťuje:

Materiální podmínky

- Třída je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek pro děti 2 – 3 leté, které se snažíme dle možností doplňovat a obměňovat.
- Hračky pro děti jsou uloženy v zavřených, dostatečně zabezpečených skříňkách.
(postupně budou dokupovány uzavíratelné boxy)
- Sedací nábytek pro děti odpovídá ergonomickým parametrům školního nábytku.
- Prostředí třídy poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí.
- Prostředí třídy umožňuje variabilitu v uspořádání prostoru, jednotlivé skříňky jsou stabilní a nejsou k sobě připevněny na pevno.
- Potřeba průběžného odpočinku je pro děti zabezpečena formou sestavy různě velikých molitanových žíněnek a polštářů.
- Šatna dětí poskytuje dostatek prostoru pro ukládání i náhradního oblečení a hygienických potřeb.

Hygienické podmínky

- Třída i umývárna je vybavena krytým odpadkovým košem.
- Na přebalování dětí je zajištěna přebalovací matrace – (v budoucnu bude vyměněna za přebalovací pult).
- Ve spolupráci s rodiči jsou pro jednotlivé děti, (které potřebují pleny), zajištěny hygienické potřeby – pleny, vlhčené ubrousky...
- WC je přizpůsobeno tak, aby bylo dostupné i menším dětem (nadstavec)

Personální podmínky

- O děti pečují dvě odborně vzdělané učitelky, které si doplňují vzdělání studiem vhodné literatury, DVPP.
- Ve třídě vypomáhá chůva, s potřebnými kvalifikačními požadavky.

Životospráva

- Denní režim dětí se přizpůsobuje individuálním možnostem a schopnostem dětí. Děti mají možnost i v průběhu dne si odpočinout, řízené činnosti jsou přizpůsobovány soustředěnosti dětí a individuální potřebě. Pobyt venku s procházkou volí učitelky tak, aby jej všechny děti fyzicky zvládly.

4. Organizace vzdělávání

Předškolní vzdělávání na naší mateřské škole se uskutečňuje ve třech třídách. Třída Kuřátka má kapacitu 24 dětí. Vzhledem k tomu, že se nachází v přízemí budovy, jsou zde zařazovány nejmladší děti ve věku 2,5 – 4 roky. Ve třídě Berušek, která má kapacitu 28 dětí se pracuje s dětmi 4 – 5letými. Do třetí třídy, Sluníčka, s kapacitou 28 dětí, jsou zařazovány pouze nejstarší děti 5 – 6 leté s povinným předškolním vzděláváním a děti s odloženou školní docházkou. Pokud počet dětí nedosahuje kapacity třídy, je doplněn dětmi podzimními téhož ročníku.

Plánování činností vždy vychází z potřeb dětí. Všichni zaměstnanci podporují samostatnost dětí a poskytují jim potřebné zázemí a pocit bezpečí.

Snažíme se o maximální spolupráci a jednotnost obou učitelek. Přímá pracovní doba je upravena tak, aby se učitelky ve třídě překrývaly již od části řízené činnosti, při pobytu venku, při obědě a ukládání dětí k odpolednímu odpočinku.

Děti, které dosáhnou k 31. 8. daného školního roku 5 let, jsou zařazeny do povinného předškolního vzdělávání. Toto vzdělávání probíhá denně v době od 8.00 – 12.00 hod. tzn. 4 souvislé hodiny denně. (povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech školních prázdnin)

V odůvodněných případech naše MŠ umožňuje **individuální vzdělávání** (na základě písemného oznámení zákonným zástupcem dítěte).

- při individuálním pohovoru se zákonnými zástupci jsou doporučeny vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno
- jsou stanoveny termíny, (viz Školní řád), kdy se rodič dostaví s dítětem k ověření úrovně dosahování očekávaných kompetencí z jednotlivých vzdělávacích oblastí
- v případě potřeby, je doporučen zákonnému zástupci další postup při vzdělávání, případně návštěva ŠPZ za účelem posouzení školní zralosti či připravenosti
- pokud se rodič nedostaví v řádném ani v náhradním termínu, ředitelka MŠ ukončuje individuální vzdělávání (rozhodnutí nemá odkladný účinek a dítě nastupuje do mateřské školy)

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených činností. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, kde pedagog naplňuje konkrétní vzdělávací cíle. V práci s dětmi klademe důraz na spontánní a tvořivé činnosti, prožitkové učení, individuální přístup k dětem. Nejvíce kompetencí děti získávají samostatnou činností, hrou. Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v MŠ. Při všech činnostech se počítá s aktivní účastí dítěte. Vzdělávání dětí je založeno zejména na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení.

Nabízíme dětem činnosti, které:

- vedou k **vytváření zdravých životních návyků a zdravého životního stylu** (dostatek pohybu na zdravém vzduchu, správná výživa, otužování – předplavecký výcvik, upevňování správných stravovacích návyků a kulturního stolování)
- podporují **návyky a dovednosti sebeobsluhy, podporují samostatnost dítěte** (při oblékání, půjčování hraček, pomůcek, při výtvarných, pracovních činnostech, stolování)
ve všech třídách si děti společně na začátku roku vytyčí určitá pravidla chování a jednání, která jsou ve výtvarném ztvárnění rozmístěna po třídě, které slouží k udržování pořádku, bezpečnosti i příjemné atmosféry v kolektivu
- vedou k **posilování kamarádských vztahů mezi dětmi** (podporujeme u dětí toleranci, vlídnost, ohleduplnost, pomoc mladšímu kamarádovi, sociální citlivost, přizpůsobivost)
- **rozvíjí u dětí estetické citění, vnímání a prožívání** (činnosti, které rozvíjí dětskou tvořivost a seberealizaci – dramatizace, pohybové, taneční, výtvarné ztvárnění)
- všestranně **podporují osobnost dítěte v oblasti tělesné, rozumové, citové, pracovní, estetické i sociální**
- podporují **komunikativní dovednosti dětí a věnují pozornost celkovému řečovému projevu dětí** (průběžně do denního režimu zařazované logopedické chvílky procvičující gymnastiku mluvidel, fonematický sluch, rytmizaci a činnosti jako jsou rozhovory s dětmi, vyprávění dětí – zaměřené na hlasitost, plynulost řeči, bohatost slovní zásoby, správnou výslovnost)
- vedou **děti k ekologickému chování** (třídění odpadu, sběr starého papíru, práce na školní zahradě, účast na oslavě Dne Země v Kovosteelu)
- nabádají děti **k ochraně přírody a všeho živého kolem nás** (činnosti, které si děti mohou bezprostředně v přírodě prožít, klademe důraz na prožitkové učení, využití přírodní zahrady, pobyt na škole v přírodě – poznávání, pozorování, pokusy, pracovní činnosti dětí, využití literatury o přírodě, atlasy)

Výchovně vzdělávací práce, (kterou realizujeme prostřednictvím TVP, který je zpracován na základě ŠVP a vychází z RVP PV) je založena na:

- hře
- prožitkovém učení
- řízené činnosti pedagogy
- individuální práci s dětmi
- didakticky zacílené činnosti
- spontánní činnosti dětí
- skupinové práci s dětmi (činnosti v přírodní zahradě)
- nahodilých situacích, které se naskytanou v průběhu dne
- pobytu venku v přírodě (využívání místního zámeckého parku, nádherné okolí)

Pobyt dětí v mateřské škole zpříjemňujeme řadou kulturních akcí buď v MŠ, společnými aktivitami se ZŠ, účastí na sportovních a kulturních akcích pro MŠ v Uh. Hradišti.

Velmi kladný ohlas a přínos pro děti má spolupráce s místními organizacemi – hasiči, policie, ČZS.

5.1. Dlouhodobá vize

Rámcové cíle předškolního vzdělávání obecně:

- **rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení**
- **osvojení si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- **získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

Vize předškolního vzdělávání (dlouhodobé cíle)

- Podporovat u dětí stále dokonalejší chápání okolního světa i dětskou radost z rozšiřujících se možností zasahovat do jeho dění, motivovat děti k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe.
- Poskytovat dětem možnost poznávat takové hodnoty, jako je stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi.
- Vést děti k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole (učit se spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé).

Krátkodobé cíle

- Osvojit si jednoduché poznatky o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému.
- Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Rozvoj pocitu sounáležitosti s živou i neživou přírodou, lidmi společností, planetou Zemí.

5.2. Filosofie naší MŠ

Předškolní vzdělávání zasahuje celou osobnost dítěte. Učí se zejména na základě své interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností.

Je důležité, aby v počátcích vzdělávání mělo dítě možnost prožívat uspokojení z úspěchu z překonávání překážek a aby sebe samo vnímalo jako plnohodnotného jedince, který je svým okolím uznáván a přijímán... Aby čas prožitý v mateřské škole byl pro něj radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých základů do života i vzdělávání.

Nejde o to, abychom naplňovali dětskou mysl, ale v první řadě o to probouzet v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, i odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže... (RP PV 2001)

Snahou naší mateřské školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení, tvořivosti i ke komunikaci s ostatními tak, aby dosáhlo co největší samostatnosti a soběstačnosti.

Vytvořit na mateřské škole takové prostředí, které se zakládá na vzájemné důvěře a úctě. Snahou kolektivu je vytvořit ve třídách prostředí radostné atmosféry a pohody.

5.3. Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pokud se v mateřské škole vyskytuje dítě, které potřebuje k naplnění svých vzdělávacích možností poskytnutí větší individuální péče, zpracovávají učitelky, které mají toto dítě ve třídě, na základě pozorování jeho chování a jednání, PLPP. Plán má písemnou podobu.

V tomto plánu jsou zpracovány metody práce s dítětem, jak nejlépe dosáhnout osvojení si potřebných dovedností, návyků či postojů. Se zpracovaným PLPP jsou seznámeni zákonní zástupci a na společné schůzce budou prodiskutovány jednotné postupy a nároky MŠ a rodičů na dítě. Rodiče budou seznámeni s termínem kontroly a vyhodnocení PLPP. Pokud u dítěte dojde při osvojování si potřebných dovedností a návyků ke zlepšení, PLPP učitelky ukončí a seznámí s tímto postupem rodiče. Jestliže se u dítěte nejeví známky zlepšení, rodičům je doporučeno navštívit se svým dítětem ŠPZ, kam škola odesílá PLPP. Na základě vyšetření poradenského zařízení, jeho doporučení a určení stupně pedagogické podpory, je vypracován IVP.

Vzdělávací obsah jednotlivých témat IB přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte s přiznaným podpůrným opatřením v rámci IVP.

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy, která pověřuje vedoucí učitelku sestavením PLPP, IVP a komunikaci se zákonnými zástupci.

5.4. Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole se snažíme o vytváření podmínek, které stimulují potenciál všech dětí v různých oblastech. V rámci integrovaných bloků jsou dětem předkládány pestré činnosti, s ohledem na jejich individuální možnosti. Tyto činnosti pak umožňují potenciál dětí nejen využít, ale také dále rozvíjet.

V naší mateřské škole podporujeme u dětí jakékoliv formy nadání. Snažíme se o to, aby se nadání u dětí nejen rozvíjelo, ale aby se projevy nadání v rozmanitých oblastech také dále uplatnily.(náročnější úkoly, didaktické pomůcky...)

V případě, že se jedná o výrazné projevy nadání, spolupracujeme s rodiči dítěte. Třídní učitelky zpracovávají na dítě PLPP.

Pokud se jedná u dítěte o velmi mimořádné nadání, doporučíme zákonným zástupcům návštěvu ŠPZ. Na základě výsledků vyšetření a doporučení, je třídními učitelkami vypracován IVP, při jehož realizaci a vyhodnocení úzce spolupracují s rodiči dítěte a ŠPZ.

5.5. Zajištění průběhu vzdělávání dětí od 2 do 3 let

Výchovu a vzdělávání dětí v tomto raném věku maximálně přizpůsobujeme jeho vývojovým, fyziologickým, sociálním a emocionálním potřebám. Respektujeme individuální vývojová specifika každého takového dítěte.

S dětmi se nenásilnou formou seznamujeme již v předadaptačním režimu mateřské školy – v hrátkách. Neformálními rozhovory s rodiči mají učitelky příležitost získat cenné informace o dítěti. Snažíme se navázat na zvyklosti, které si dítě přináší z domova. (jak je dítě oslovováno doma rodiči, nebráníme dítěti si vzít do MŠ dudlík, svou oblíbenou hračku či jiného mazlíčka, zvyklosti při usínání, jak se dítě chová či projevuje, když cítí potřebu...) Nesnažíme se působit na všechny děti stejně, ale respektujeme jejich individuální zvláštnosti.

Mateřská škola

- úzce spolupracuje s rodiči, abychom vytvořili podmínky pro provázanost režimu škola – rodina
- podporuje aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování
- nepřetěžujeme děti
- snažíme se o postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace

Naše vzájemná spolupráce s rodiči je založena na

- oboustranné důvěře, vstřícnosti, porozumění a ochotě spolupracovat
- oboustranné informovanosti a spolupodílení se na realizaci dění v naší mateřské škole
- respektu soukromí, zájmů a potřeb dětí, rodiny i učitelek

6. Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program „Poznáváme svět“ vychází z RP PV a je orientován zejména na environmentální výchovu. Obsahuje pět integrovaných bloků, jejichž charakteristika vypovídá o tom, čemu se chceme věnovat. Každý integrovaný blok obsahuje specifické cíle v pěti oblastech, na které jsou navázány očekávané kompetence a nabídka činností. Každý integrovaný blok se skládá z několika témat. Integrované bloky nejsou řazeny za sebou časově, ale učitelky jednotlivých tříd si mohou volit témata a časový rozsah odpovídající konkrétním potřebám, specifikům jednotlivé třídy a školního roku. Témata jsou závazná. Učitelka má možnost při zpracování do konkrétního TVP zvolit téma nejen podle např. ročního období, ale také podle situace vzniklé z evaluace, přání dětí ... atd. Časový prostor k realizaci vzdělávacích bloků a témat zůstává otevřený, flexibilní, dostatečně volný, s prostorem pro aktuální situace, pro aktivní vstup dětí i tvořivost učitelky a potřeby jednotlivých věkových skupin dětí.

ŠVP je dokument, který se stále vyvíjí, který úzce souvisí s postupným získáváním zkušeností, poznatků z autoevaluace, se stálým sebevzděláváním učitelek a s postupnými změnami podmínek, který jej ovlivňuje.

Integrované bloky a témata ŠVP

Témata integrovaných bloků jsou vybrána s ohledem na potřeby, zájmy a přání dětí v TVP. Nejsou rozpracována na jednotlivé měsíce, ale učitelka je volí podle ročního období, svátků a situací, které život v mateřské škole přináší.

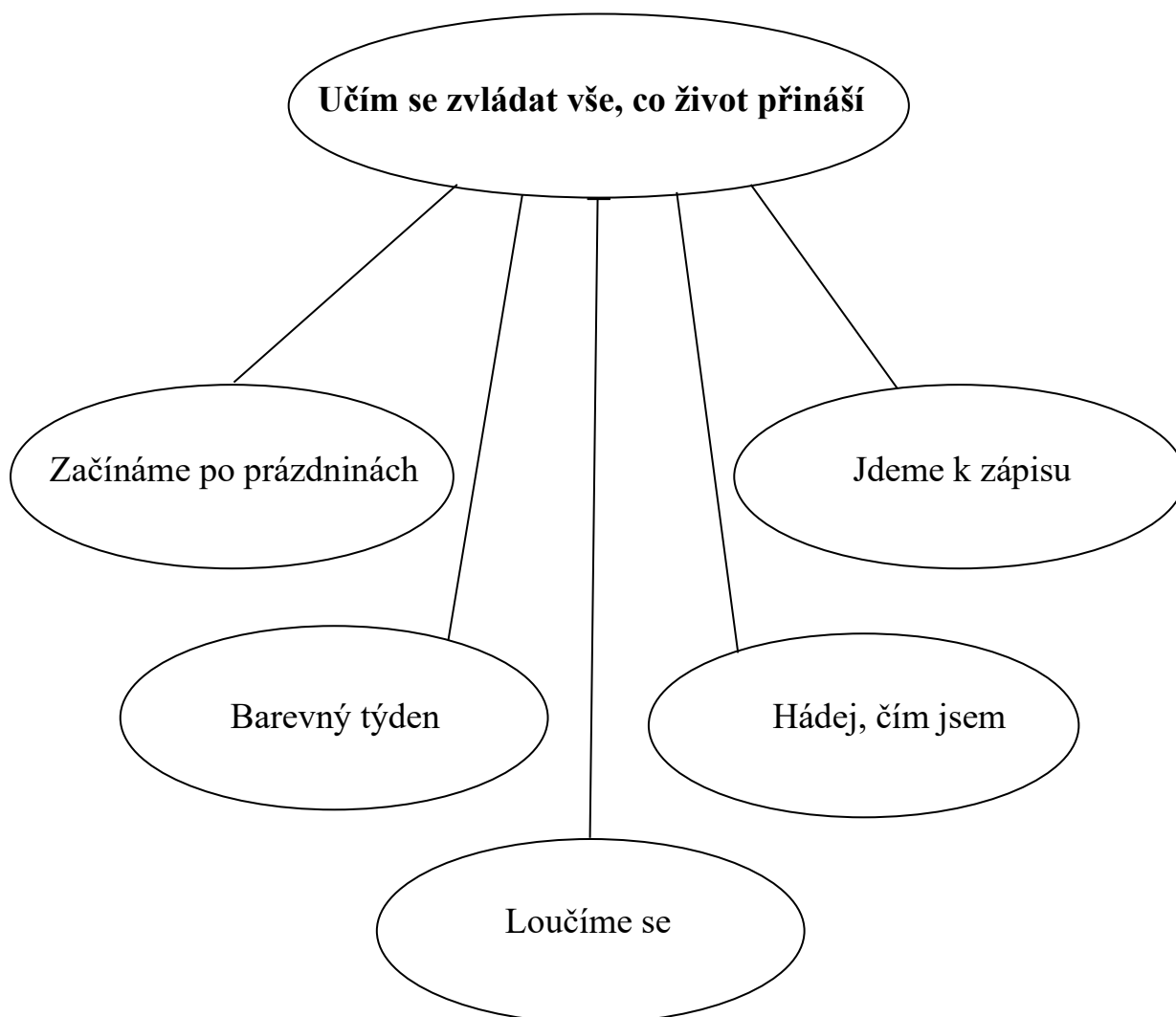
Integrovaný blok: **UČÍM SE ZVLÁDAT VŠE, CO ŽIVOT PŘINÁŠÍ**

Cílová skupina: neomezeně

Časový rozsah: 8 – 9 týdnů

Charakteristika:

S příchodem do mateřské školy se děti dostávají do nových situací, se kterými se musí vyrovnat a naučit se je zvládat. V začátku školního roku se děti vrací po prázdninách, vítají se nejen se svými bývalými kamarády, ale seznamují se také s nově přichozími dětmi. Utváří se kolektiv, děti se seznamují a prostředím, připomínají si pravidla soužití v MŠ. V pololetí se nejstarší děti chystají na zápis do ZŠ. Čeká je jedna velká životní zkouška. Než odejdou do školy, všichni si v barevném týdnu dokážeme, co už zvládneme a dovedeme. Na konci června se loučíme se svými kamarády, naposledy prožíváme společné dny radosti a nevšedních zážitků.

Kompetence k učení:

- dítě se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů:

- dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí
- dítě užívá při řešení myšlenkových a praktických problémů logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení jednoduchých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Komunikativní kompetence:

- dítě se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- dítě ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dítě průběžně rozšiřuje svoji slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence:

- dítě napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- dítě se spolupodílí na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanské kompetence:

- dítě má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- dítě spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- dítě ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Nabídka činností:

- seznamovací hry
- sociální a interaktivní hry
- společenské hry
- aktivity podporující sblížení
- námětové hry
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití
- práce s pracovními sešity a pracovními listy
- práce s didaktickými pomůckami
- dramatizace pohádek
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti
- grafomotorická cvičení

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jeho kvalitě

Dítě a psychika:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení slovně – logickému, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti
- rozvoj tvořivosti
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka

Dítě a ten druhý:

- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů k druhému
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj kulturně estetických dovedností

Dítě a svět:

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopností přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky

Dítě a psychika:

- učit se nová slova a aktivně je používat
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišovat a znát některá písmena a číslice
- projevovat zájem o knížky
- rozlišovat některé symboly, porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- přemýšlet a to, o čem přemýšlí také vyjádřit
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- postupovat a učit se podle pokynů
- chápat základní matematické a číselné pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit, co započalo
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- odhadovat, na co stačí a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznávat si chybu
- přijímat pozitivní hodnocení i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s tím, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

Dítě a ten druhý:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním rozdělit o hračky, pomůcky, pamlsky
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Dítě a společnost:

- adaptovat se na prostředí školy i jeho běžné proměny (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- odmítat společensky nežádoucí chování
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i dětem, vážit si jejich práce a úsilí

Dítě a svět:

- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, v okolí domova, v prostředí a okolí školy, v obci, všimnout si rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí

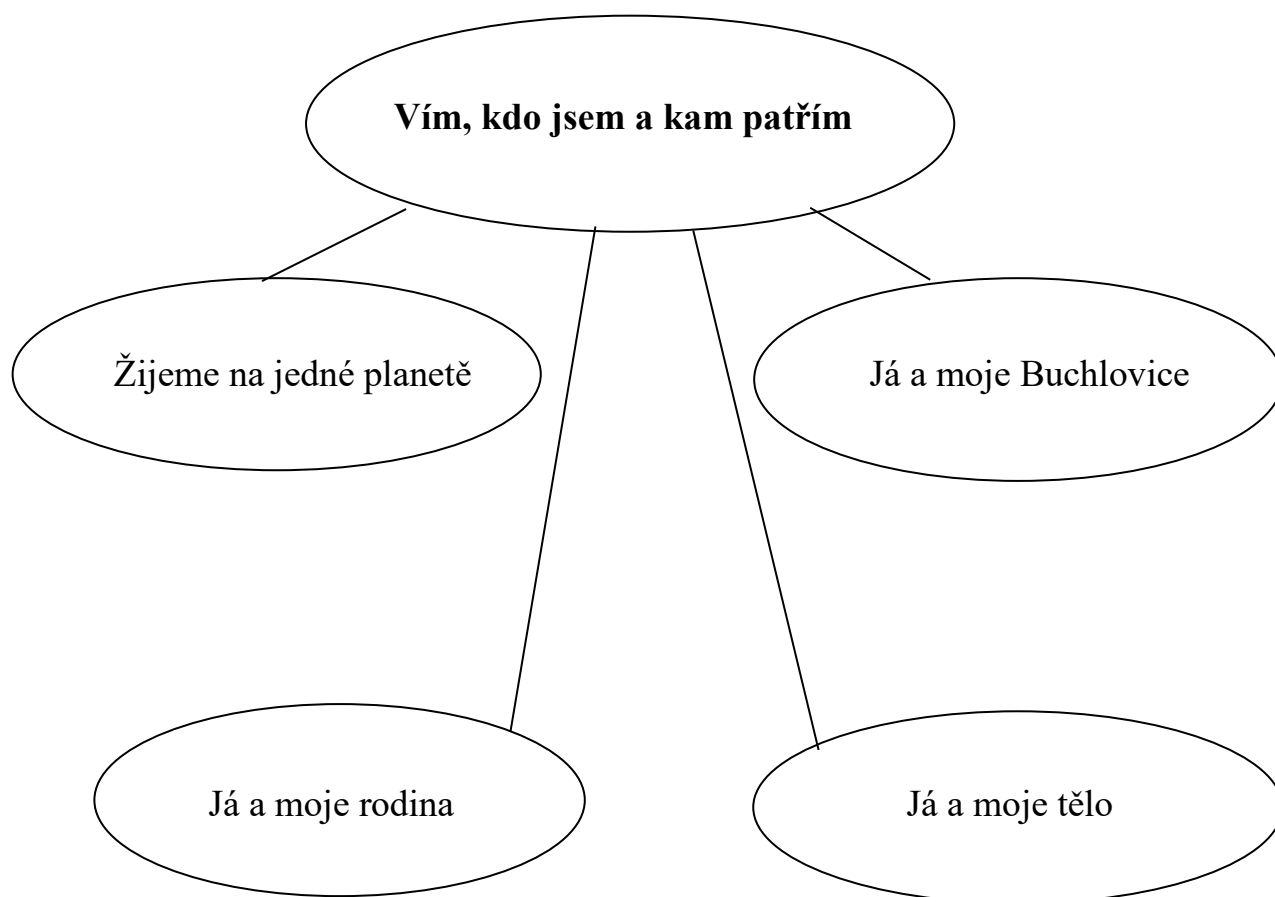
Integrovaný blok: **VÍM, KDO JSEM A KAM PATŘÍM**

Cílová skupina: neomezeně

Časový rozsah: 6 týdnů

Charakteristika:

Smyslem integrovaného bloku je pomoci dětem uvědomit si svou identitu a osobní roli, s nimiž se setkávají. Role kamaráda k ostatním dětem v mateřské škole, role dítěte v rodině, role malého občánka, který patří do své rodné obce, či role člověka, kterému není lhostejný život svůj, ale také ostatních lidí na planetě Zemi. Uvědomí si svoje city při prožívání různých situací v MŠ i jinde) ve vztahu k sobě, k rodině, k ostatním lidem.

Kompetence k učení:

- dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách
- dítě se orientuje v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- dítě klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení úkolů:

- dítě řeší problémy, na které stačí, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- dítě se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence:

- dítě ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dítě ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit

Sociální a personální kompetence:

- dítě se dokáže ve skupině prosadit, ale i pořídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- dítě je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské kompetence:

- dítě dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- dítě dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

Nabídka činností:

- společné rozhovory s dětmi na dané téma
- práce s atlasem lidského těla
- sbírání fotografií rodiny – rozhovor
- pozorování blízkého i vzdáleného okolí Buchlovic
- návštěva zahrady a zámku Buchlovice s prohlídkou
- prohlídka hradu Buchlova
- prohlídka knihy „Moje Buchlovice“

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů

Dítě a psychika:

- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnost, mluvní projev, vyjadřování)
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- získání schopnosti řídit chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý:

- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, v mateřské škole, dětské herní skupině)
- vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj soc. citlivosti, tolerance, respektu)

Dítě a společnost:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět:

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí
- rozvoj pocitu sounáležitosti s živou i neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani vlastní
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

Dítě a psychika:

- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost) snažit se ovládat své afektivní chování (ztlumit vztek, zlost, agresivitu)
- zorganizovat hru
- domluvit se slovy i gesty
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- poznat napsané své jméno
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- rozhodovat o svých činnostech
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

Dítě a ten druhý:

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním rozdělit o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem

Dítě a společnost:

- uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i s dětmi (pozdravit, poděkovat, požádat, neskákat do řeči...)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i k dětem, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- zacházet šetrně s hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru)

Dítě a svět:

- osvojit si elementární poznatky o sobě, rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, lidské společnosti, o soužití, zvycích, a práci lidí, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí
- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, v okolí domova, v prostředí a okolí školy, v obci, všimnout si rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

- uvědomovat si co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, přírodní a povětrnostní jevy...), odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

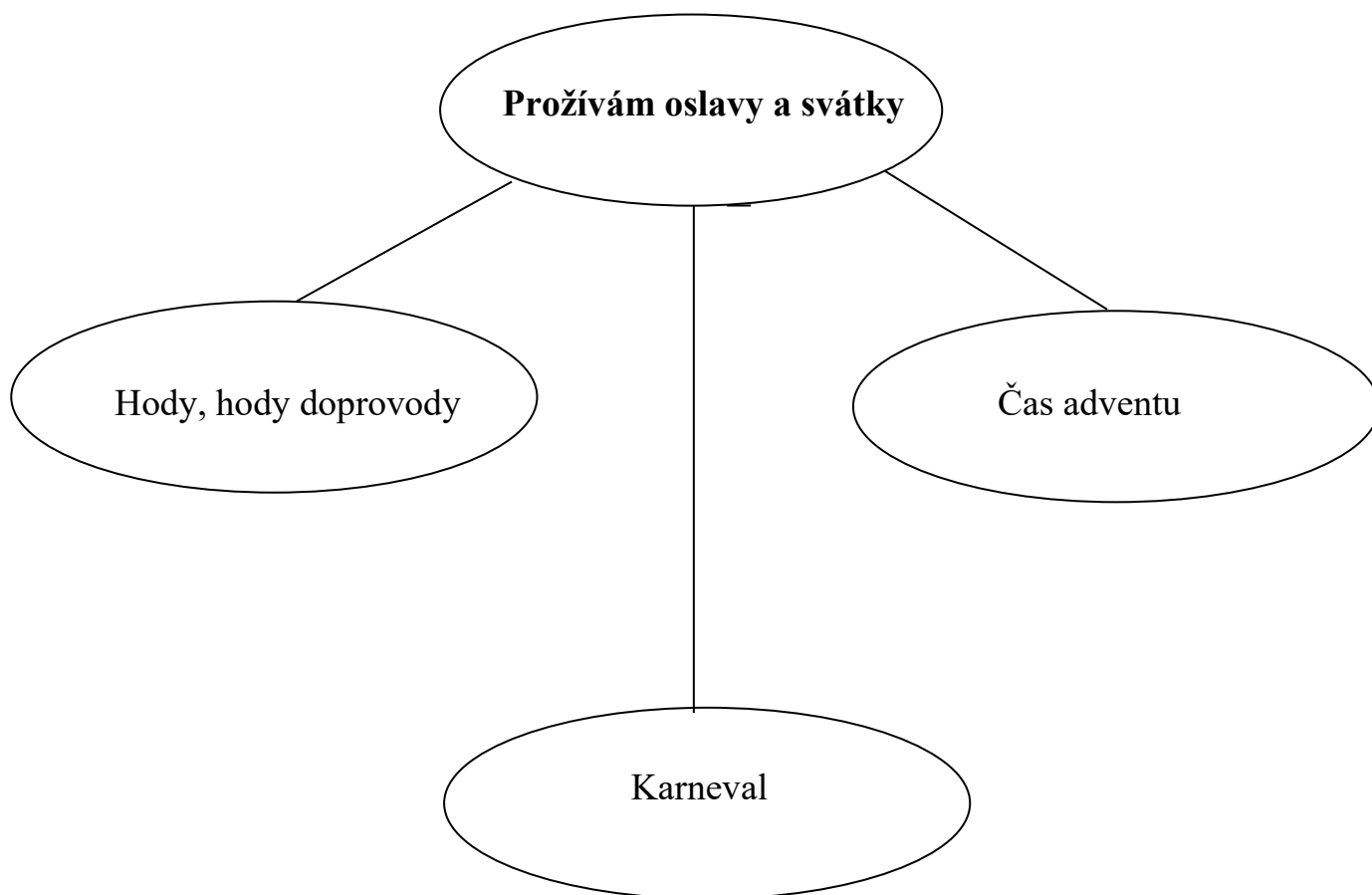
Integrovaný blok: **PROŽÍVÁM OSLAVY A SVÁTKY**

Cílová skupina: neomezeně

Časový rozsah: 7 týdnů

Charakteristika:

Smyslem integrovaného bloku je spoluprožívat radosti ze společné přípravy na svátky během školního roku, posilovat lásku k rodině, kamarádům, ostatním lidem, rozvíjet tvořivost a fantazii při přípravě různých oslav, prohlubovat city a citové vazby, seznamovat děti se zvyky a tradicemi.

Kompetence k učení:

- dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, zadanou práci dokončí, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů:

- dítě řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, hledá různé možnosti a varianty, využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

Komunikační kompetence:

- dítě dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky

Sociální a personální kompetence:

- dítě projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dítě vnímá, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence:

- dítě se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění
- dítě chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a naopak, že nevědomost, lhostejnost mají svoje nepříznivé důsledky

Nabídka činností:

- společné přípravy na jednotlivé oslavy
- výroba výzdoby na oslavy
- výtvarné činnosti
- přednes básní, písní na danou tematiku
- četba, sledování, dramatizace pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- hry a činnosti zaměřené na tvořivost, představivost a fantazii

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a pohybových funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a psychika:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (receptivních) (vnímání, porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání

Dítě a ten druhý:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (rodině, mateřské škole, v dětské herní skupině)
- vytváření prosociálních postojů k druhému
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

Dítě a společnost:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů
- vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních

Dítě a svět:

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- rozvoj schopností vážit si života ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- rozvoj schopností přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku

Dítě a psychika:

- vyprávět příběh, pohádku
- chápat slovní vtip a humor
- naučit se z paměti krátké texty
- utvořit jednoduchý rým
- rozlišovat a znát některá písmena a číslice
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, smutek), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním

Dítě a ten druhý:

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný, že osobní, osobnostní rozlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem bez předsudků

Dítě a společnost:

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit je
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

Dítě a svět:

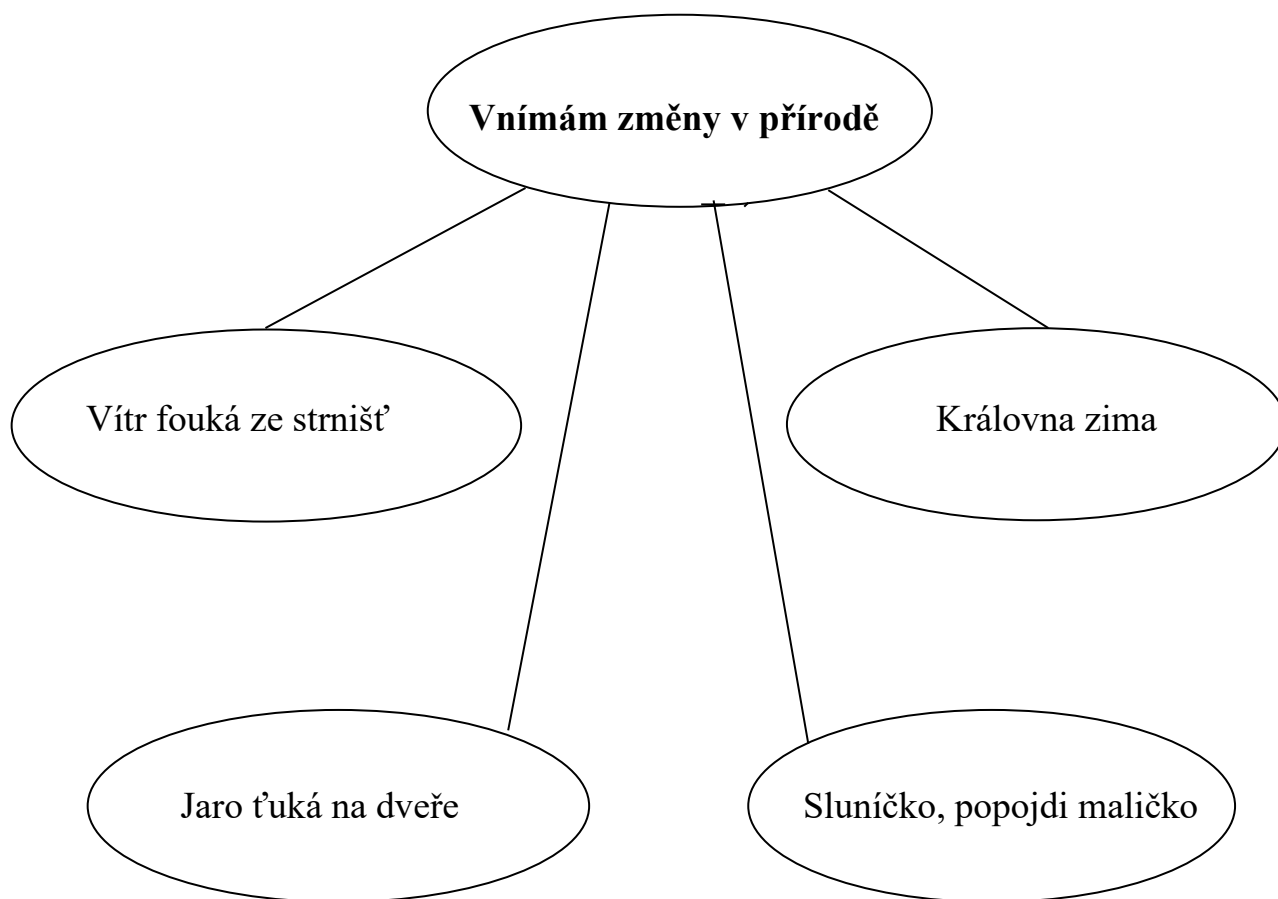
- osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém dítě žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách

Integrovaný blok: VNÍMÁM ZMĚNY V PŘÍRODĚ

Cílová skupina: neomezeně

Časový rozsah: 12 – 13 týdnů

Charakteristika: Utvářet u dětí základy elementárního povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na jeho život, počínaje nejbližším okolím. Vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dětí k životnímu prostředí. Děti pozitivně motivovat, rozvíjet environmentální senzitivitu a seznamovat je se základními ekologickými zákonitostmi.

Kompetence k učení:

- dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- dítě uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů:

- dítě rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence:

- dítě komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

Sociální a personální kompetence:

- dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Činnostní a občanské kompetence:

- dítě se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dítě má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Nabídka činností:

- přímé pozorování blízkého i vzdáleného okolí MŠ
- výtvarné zpracování námětů různými výtvarnými technikami
- fotografické zaznamenávání
- vytváření portfólia
- naslouchání zvuků v přírodě
- naslouchání příběhů s danou tematikou
- pozorování i negativních věcí způsobených lidskou činností
- práce s pracovními listy
- péče o záhonky
- ochutnávka výpěstků
- výroba herbáře

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů – zvědavost, zájem, radost z objevování
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- vytváření prosociálních postojů k druhému

Dítě a společnost:

- rozvoj kulturně estetických dovedností, slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních
- vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství

Dítě a svět:

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvoj pocitu sounáležitosti s živou i neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony – práce na zahradě
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (zvuky, tóny, vůně, chutě...)
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky

Dítě a jeho psychika:

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- vést rozhovor
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, vzájemné souvislosti)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- prožívat radost z vládnutého a poznaného
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem
- zachytit a vyjádřit své prožitky
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat

Dítě a ten druhý:

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování

Dítě a společnost:

- utvořit základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co nesmí (nebrat cizí věci, neníčit věci kolem sebe, neubližovat neponižovat, neposmívat se druhým)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik

Dítě a svět:

- osvojit si elementární poznatky o činnostech člověka, o přírodě a přírodních jevech, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí apod.), tak i svět lidí

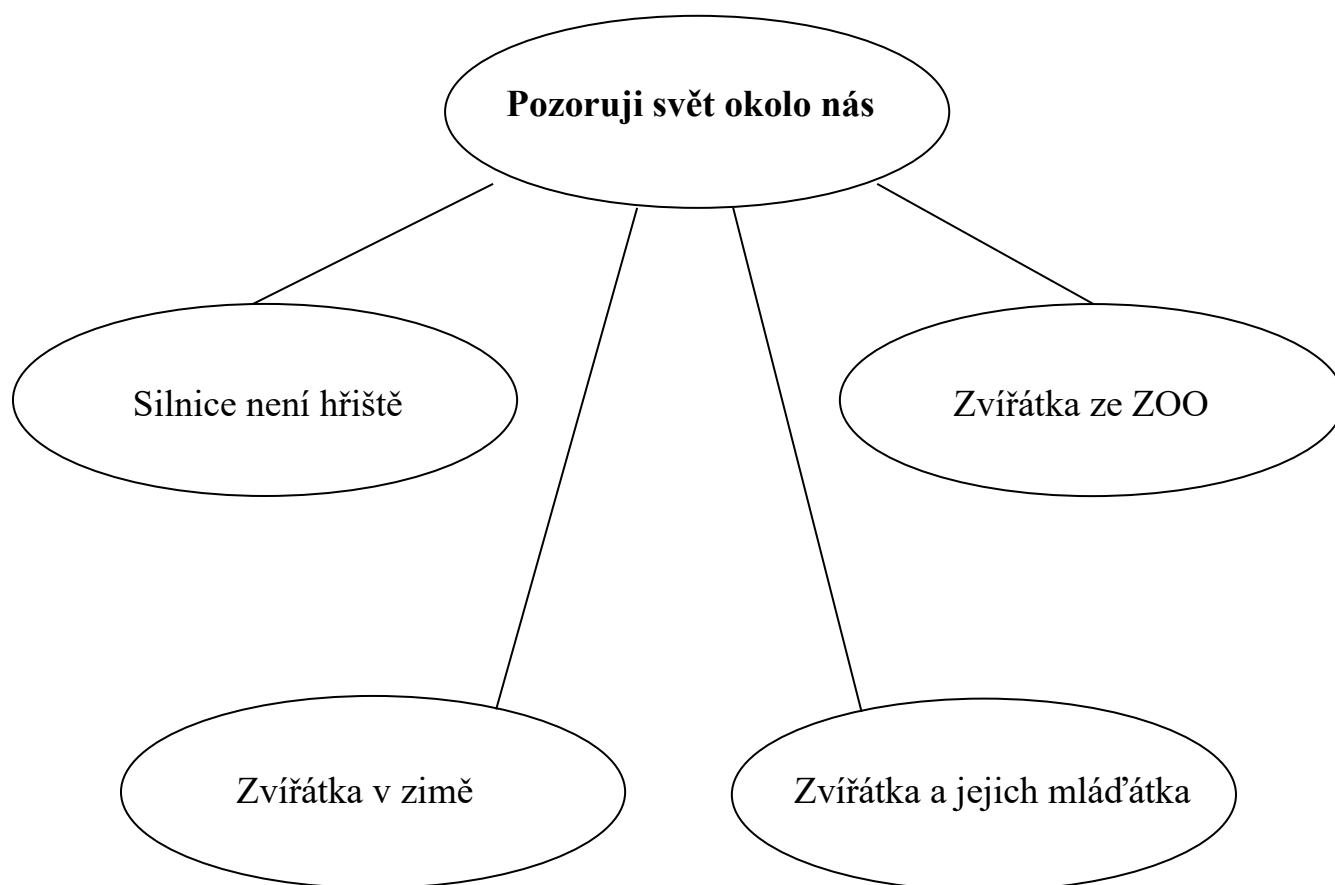
Integrovaný blok: **POZORUJI SVĚT OKOLO NÁS**

Cílová skupina: neomezeně

Časový rozsah: 7 týdnů

Charakteristika:

Utvářet povědomí o sounáležitosti dítěte s okolním světem, umožňovat dětem objevovat možnosti, jak chránit okolí pro život nás všech, seznamovat je s existencí různých národů a kultur. Přibližovat dětem pestrost a rozmanitost zvířecí říše, neodmyslitelnou součást života lidí.

Kompetence k učení:

- dítě odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů:

- dítě si zpřesňuje početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- dítě chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou

Komunikativní kompetence:

- dítě dovede využít informativní a komunikativní prostředky (encyklopedie, knížky, počítač, dotyková televize)

Sociální a personální kompetence:

- dítě se chová při setkání s neznámými lidmi obezřetně

Činnostní a občanské kompetence:

- dítě odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- dítě chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Nabídka činností:

- přímé pozorování
- rozhovory na dané téma
- výtvarné činnosti formou různých výtvarných technik
- pohlížení atlasů zvířat
- práce s mapou
- pracovní listy
- práce s didaktickými pomůckami
- dramatizace pohádek
- řešení problémových otázek - „Co by se stalo, kdyby...“

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků

Dítě a psychika:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému, rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti řídit chování, vůli a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý:

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytvářet prosociální postoje k druhému
- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým

Dítě a společnost:

- vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění
- rozvoj kulturně estetických dovedností produktivních i receptivních
- rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět:

- rozvoj pocitu sounáležitosti s živou i neživou přírodou, lidmi, společností
- rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, i jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc

Dítě a psychika:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- porozumět slyšenému
- vnímat všemi svými smysly
- chápat prostorové pojmy, částečně se orientovat v čase
- řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet nápady
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nov= věci
- odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- poslouchat a plnit smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, přistupovat na vysvětlená a pochopená pravidla
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci ne v situacích, které to vyžadují, odmítnout podílet se na nedovolených či zakázaných činnostech
- sledovat očima zleva doprava

Dítě a ten druhý:

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Dítě a společnost:

- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik

Dítě a svět:

- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, jakým způsobem se chová a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví i životní prostředí
- porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že těmito změnami je třeba v životě počítat
- uvědomovat si, co je nebezpečné, kontakt (se zvířaty)
- vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý, pozoruhodný, pestrý a různorodý (7svět zvířat)

